

باباجن جي چورن دنگران سکيا
شاديءَ ۾ هر آرتوار تي بازار
لڳندي هئي، جتي پروان ڳوٺن
مان ڪيترا پنهنجا مال کڻي، دڪان
کولي ڏنڌو ڪندا هئا. رواجي

ڏينهن تي به منجهند جو مسجد ماڻهن سان پرڇي
ويندي هئي پر آرتوار تي ايتري ته پيڙ ٿيندي هئي،
جو ڳياڳيهه ۾ ڪيترن جو دم به گهٽجڻ لڳندو هو.
هڪ آرتوار تي انهي پڳت هيماڊپست چرڻ شيوا ڪري
رهيو هو ۽ باباجن جي کائي پاسي وامن راو بابا وينو
هو. ٻوٽي صاحب ۽ ڪاڪا صاحب ديكشت پڻ اتي
حاضر هئا ته شاما اڳا صاحب کي چرڇو ڪري چيو ته
”راوهان جي ڪوٽ جي ٻانهن تي، ٿورا چڻا چنڀريل پيا
ڏسڻ ۾ اچن.“ ائين چئي شاما اٿان ڪي چڻا لاهي
ورتا. پر جڏهن هيماڊپست پنهنجي مڙيل ٻانهن سڌي
ڪئي ته ڪيترا چڻا هيٺ ڪري پيا، ۽ حاضر ماڻهن
چونڊي ورتا ته سڀني ۾ اچي ٽهڪڙو پيو.

سڀني پنهنجا انومان لڳائڻ لڳا، پر اهي چڻا
ڪوٽ جي ٻانهن تي ڪٿان آيا هوندا، ان طرف

ڪنهن جو به ڌيان ڪين ويو ۽ بابا جن ڏانهن ٺهاري لڳا. بابا جن يڪدم چيو ته ”مهاشيه اڻا صاحب کي ايڪانت ۾ چٽن کائڻ جي عادت آهي. اڄ آرٽوار جي بزار ۾ ويو هوندو، اُتان چٽا وٺي، کائيندو هتي آيو آهي. مان هن جي عادت کان چڱيءَ طرح واقف آهيان ۽ سندس ٻانهن ۾ لڳل يا ڪوت مان ڪرندڙ چٽا، ان جي پڪي ثابتي آهن.“ هيما دپنت چيو ته ”بابا جي، مون کي ايڪانت ۾ ويهي کائڻ جي عادت ئي ڪانهي، پوءِ اوهين مون تي اهو دوش ڪن مڙهي رهيا آهيو؟ اڄ تائين مان شردبيءَ جي بزار ڏسڻ به ڪونه ويو آهيان ۽ خاص ڪري اڄ ته مان ٻاهر ئي ڪين نڪتو آهيان، نه ڪجهه خريد ڪيو اٿم، پوءِ ڪاڌم وري ڪن؟ پوڄن ڪرڻ جي وقت، جيڪي منهنجي پوسان وهندا آهن، انهن کي پوري حصي ڏيڻ بنا، مان کائيندو ئي ڪين آهيان.“

بابا جن چيو ته ”تون برابر سچ بولي رهيو آهين پر ٻڌاءِ ته سهين، پوڄن ڪرڻ کان اڳي، توکي ڪڏهن منهنجي يادگيري پوندي آهي يا نه؟ ڇا، مان توسان انگهه سنگهه ڪين آهيان؟ ائين ٺاهي ڇا، ته تون اول مون کي اڀيڻ ڪري، پوءِ ئي کائيندو آهين؟“

مٿين وارتا جو نت آهي، ته اُندرين، من ۽ ٻڌيءَ دٿاران، سوادن کائڻ کان اڳي، پنهنجي ستگورو جو

سمرڻ ڪرڻ ٿي، کيس اُهي شيون سمرڻ ڪرڻ جي
برابر آهن. انڊريون وڌي پدارتن جي خيال ڪرڻ بنا،
رهي ڪين سگهنديون. ان ڪري ٿي، پوڄن پوڄڻ کان
اڳي اُهي مال اول ايشور آرڻ ڪري پوءِ کائبا نه
انهن ۾ آسڪتي سپاويڪ ناس ٿي ويندي.

ساڳيءَ طرح اسان کي ڪام ڪرڻ ۽ ترشڻا آڌڪ
خراب ورتيُون، ايشور کي آرڻ ڪري، اُهي ستگورن
ڏانهن لڳائڻ گهرجن. ائين هر روز ڪرڻ سان، پوميشور
اسان کي انهن ورئين کي پاڻ ڏانهن لڳائڻ ۾ سهائتا
ڪندو، خراب ورتيُون دُور ٿينديون وينديون ۽ اسان
جي هلت چلت ۽ آچرڻ ۾ سڌارو ٿيندو رهندو. سڌاري
اچڻ بعد، گورؤ ۾ پير وڌندو ۽ شد گيان جي پراپتي
ٿيندي، جنهن کان پوءِ سرير يا ديهه ٻڌي ناس ٿي
ويندي ۽ پوءِ ست چت چشتيه آندڻ ۾ لين ٿي
ويندي.

واستو ۾ گورؤ ۽ ايشور ۾ ڪو پيد ناهي. جيسين
اُهو پيد پاڻ رهندو، تيسين ايشور جو درشن ملڻ جي
اسميٽي نه دلپ آهي، ان ڪري سڀيئي پيد پاڻ
وساري، گورؤ ۽ ايشور کي (اڀرن) هڪ سمجهڻ گهرجي.
انهي هڪ رُپ پاونا سان گورؤ شيوا ڪرڻ بعد،
ايشور ڪرپا پڪ حاصل ٿيندي، جنهن کان پوءِ ٿي،
چت جي شدي ۽ آتم انيوتن جي وات ملندي، ايشور

۾ اونهو ۽ ڳوڙهو تڙيان لڳندو، سنساري پڌارتن جي
چڪ ازخود ناس ٿي ويندي ۽ چت ۾ هر وقت سک
۽ شائتيءَ جو اٿيو رهندو.

”ساچ نام آڌار ميرا، جن بکان سڀ گوائيشان،
ڪر شانت سک من آءِ وسيا، اڃا سڀ پڇائيشان.“
گورواڻي.

چئن جي ليلا ۽ سڌامي جي ڪٿا

شري ڪرشن، پنهنجي وڏي ڀاءُ بلرام ۽ هم ڪلاسي
سڌامي سان ”سائين رشيءَ“ جي آشرم ۾ رهي،
وديا جو اڀياس ڪندا هئا. هڪ ڀيري ڪرشن ۽ بلرام
بهي گڏجي ”جهنگل“ مان ڪائون ڪڍڻ ويا ته رشيءَ
جي استريءَ به سڌامي کي ڪائين ڪري اچڻ لاءِ
موڪليون ۽ بنهي جي کائڻ لاءِ چٽا پٽ سڌامي هٿان
موڪليا. جڏهن سڌامي اتي پهتو ته ڪرشن چيس ته
”مون کي پياس تڪي لڳي آهي ٿورو پاڻي ڏي ته
پيشان.“ سڌامي چيس ته ”بڪايل پيٽ سان پاڻي پيش
نقصانڪار آهي، انڪري ٿورو آرام ڪري پوءِ پاڻي
پيش.“ ليڪن سڌامي آندل چئن جي باري ۾ نه ڪرشن
۽ بلرام کي سندن حصو ڏنو ۽ نه کين ٻڌايو ته اوهان
لاءِ مليا آهن.

ڪرشن هئو ٺڪل، سو سڌامي جي گود ۾ مشو

وڪي ليئي پيو ۽ گهري نند اچي ويس. سڌامي اهو وجهه
 ڏسي چٽا چٽاڙڻ شروع ڪيا ته ڪرشن پڇيس ته
 ”دادا، اوهان جي وات مان ڪه ڪه جو آواز پيو اچي.
 ڇا ڪاڻي رهيا آهيو؟“ سڌامي چيو ته ”هتي ڪاڻي لاءِ
 آهي ئي ڇا؟ ته سبب منهنجا ڏند هڪ ٻئي ۾ ٽڪري
 آواز ڪري رهيا آهن. سيءُ ايترو گهڻو آهي، جو
 ”وشڻوءَ جو سهسرتام“ جو اچارڻ به پوري طرح نٿو
 ڪري سگهان.“

انتريامي ڪرشن چيس ته ”دادا، مون سڀني ۾ ڏٺو
 ته هڪ شخص، ٻين شخصن لاءِ مليل شيءِ ڪاڻي رهيو
 آهي، اوهين ته آهي شخص ڪين آهيو؟“ سڌامي
 به ٻه اتر ڏٺو ”ڏوڙ ڪاڻي رهيو آهيان.“ ڪرشن چيس
 ته ”ائين ئي ٿيندو (ايوم آستو) دادا، مونکي خبر آهي
 ته توهين مون کانسواءِ ان جو ڏاڻو به وات ۾ ڪونه
 وجهندا آهيو پر اڄ بڪه جي ستائڻ ڪري، اوهان کان
 اهو سوال پڇيم. شايد اهو سڀني ڪوڙو ڏٺو اٿم.“

هاڻي سوال ٿو پيدا ٿئي ته سڌامي ائين چو ڪيو؟
 جواب اهو آهي ته جيڪڏهن سڌامي کي خبر هجي
 ها ته ڪرشن انتريامي آهي ته ڪڏهن به ڪوڙ ڪين
 ٻالهاڻي ها ۽ نڪي کيس ان جو قل پوڳڻو پوي ها ۽
 شري ڪرشن جهڙي پڪي دوست هوندي به کيس غربت
 هي حياتي پوڳڻي نه پوي ها. پر پوءِ جڏهن سڌامي

جي استري سٺيلا، کيس ڀڳل چانور (تندل) ڪرشن لاءِ پيٽا ڏيئي، ڪرشن وٽ زوريءَ روانو ڪيو، تڏهن ڪرشن اُنتي پهتو ٿي. موڪليل پيٽ جي بدلي ۾، ”سوني ڪٽيا“ راتوڪي رات ۾ تيار ڪرائي ڏني. حاصل مطلب اهو آهي ته اُڪيلو لڪائي ڪائو وارن کي سڌامي جي ڪتا ياد ڪرڻ ڪپي. ”هوتا نه راکي، اُڪيلا نه ڪاءِ. تحقيق دلداري وڃي بهشت جاءِ.“ (نصيحت نامو). تنهنڪري جيڪي ڪائو لاءِ ملي، اهو اول ايشور کي اُڀرڻ ڪري، پوءِ ڪائو ڪپي. بابا جن به اها ساڳي سکيا، ساري سنگت کي، چڻ جي ليلا جي روپ ۾، چرچو ڪري ٻڌائي.

اٽا ۽ ماڃي وواد کي چرچو ۾ اُڏائڻ

دامودر گهنشيام بابري (اٽا چنچڻيڪر) بابا جن جو ڀڳت هو، جو سپاءِ جو بلڪل نڀر، سرل ۽ محڪم ارادي وارو هو. ڳالهائڻ ۽ پاشڻ ڪرڻ جو بلڪل چڙڪ هو ۽ سڀني کي منهن تي ٺوڪي ڏيندو هو. هنديءَ ۾ ان کي نقد نارائڻ سپاءِ وارو چوندا آهن. پاهران وهنواري نموني ۾ بلڪل پڪشت ۽ رڪو هوندو هو ليڪن اندر جو اهڙو نشڪپت ۽ صاف هو، جو بابا جن کيس پيار ڪندا هئا. هيءُ به پنهنجي مرضيءَ موجب بابا جي شيوا ڪندو هو.

هڪ منجهند جو ڀڳت اُٿا بابا جن جي ڪاٻي هٿ
 کي مالش ڪري رهيو هو ۽ بابا جو هٿ ”ڪٺڙي“ تي
 رکيل هو. ٻئي پاسي هڪ برڌ وڏو ويٺو ٻائي ڪوڙجگي،
 مالش ڪري رهي هئي. بابا جن هن کي ”ما“ ڪري
 سڏيندا هئا ۽ پيا سڀ هن کي ڪوڙسي ٻائي ڪري
 ڪوٺيندا هئا. هو پنهنجن هٿن جون آڱريون ملائي،
 بابا جن جي ٻيٽن کي مالش ڪري رهي هئي. زور
 سان مالش ڪرڻ ڪري سندس مٿو هيٺ مٿي تي
 رهيو هو ۽ ٻئي ڀڪا ڀڳت پنهنجي مالش جي شيوا
 ڪري رهيا هئا.

مالش ڪندي، ٻنهي جو منهن هڪ ٻئي سان اچي
 لڳو ته مڙسي ٻائيءَ چرچو ڪري چيو ته ”اُٿا ته اهڙو
 پرو شخص آهي، جو منهنجو منهن چمڻ ٿو چاهي.
 اچا وار ٿي ويا اٿس تڏهن به مون کي چمڻ به کيس
 لڳ ٿي ڪانه ٿي اچي.“ اهو ٻڌي اُٿا جو منهن لعل
 ٿي ويو ۽ چيائين ته ”تو مون کي ٻڌو ۽ خراب شخص ڪري
 ڪوٺيو آهي. مان سمجهان ٿو ته تو فساد مچائڻ تي
 سندرو ٻڌو آهي ته مان به تيار آهن.“ سڀ ست سنگي
 ڪن ڪٽڙا ڪري هي مزو ٻڌڻ ۽ ڏسڻ لڳا. بابا جن
 ٻنهي کي پيار ڪندا هئا ۽ ٻنهي کي شانت ڪرائڻ لاءِ
 چرچي طور چيو ته ”اڙي اُٿا، اجايو پاڻ به چو ٿا
 جهڳڙو؟ مان ته سمجهان ٿي ته تو ماءُ کي چمڻ به

گهڙو ڏوه آهي.“ ٻنهي پوڙهين جا پوٽ بعد تي ويا
۽ سنگت کي کلندي پيت ۾ سور اچي پيو.

ٽوڪبازي ڪرڻ وارن تي ڪاوڙجڻ

۽ کين چند ڪڍڻ

باباجن سڀني ڀڳتن کي، سندن مرضيءَ موجب شيرا
ڪرڻ جي ڪلي چرواڳ ڏيندا هئا. ٻئي دفعي (ما) مڙسي پائي
خوب زور سان باباجن کي مالش ڪري رهي هئي ته
ست سنگين چيس ته ”ما، ڪرپا ڪري باباجن جي
پيت کي اهڙي سخت مالش ڪرڻ بدران، نرم مالش
ڪر، ته باباجن جي آندن ۽ ناڙين کي ايداءَ رسندو.“
ته باباجن يڪدم اٿي، لعل اکين سان پنهنجو (سٽڪو)
سڙو يا ڏندو ڪٽي، هڪ چيڙي کي ٻنهي هٿن جو
زور ڏيئي، پنهنجي ناي، (دن) ۾ هنيو، ۽ پيو چيڙو
زمين تي رکي، پنهنجي پيت سان سٽڪي کي هيٺ
د ٻاٺ لڳا.

سٽڪو اٽڪل (۳) ئي فوت لٺو هو ۽ ڏسڻ ۾ ائين پئي
آيو ته باباجن جي زور لائڻ ڪري، سٽڪو ٽونگه
ڪري پيت ۾ گهڙي ويندو، ۽ پيت ڦاٽي پوندو. پر
بابا کي روڪي ڪير! سڀيئي هراس وچان هڪ ٻئي
جا منهن تڪڙ لڳا. دل ۾ چوڻ لڳا ته اجايو ”ما“

کي روکيو سين، جو باباجن کاوڙ جي، پاڻ کي سزا
ڏيئي رهيا آهن.“

پو جلد ئي باباجن جي کاوڙ شانت ٿي ۽ سٽڪو
چڙي، پنهنجي آسٽ تي وڃي ويٺا ۽ فرمايائون ته
”شيوا ڪندي، ڪنهن تي به ٽوڪبازي نه ڪندا
ڪريو.“ سنگت اهي لفظ ٻڌي، پنهنجا ڪن پڪڙي
جيو ته ٽوڪبازي ڪرڻ کان آئينده لاءِ توبه
ڪئي سين.

